

PRITARTA
Lietuvos Respublikos
žemės ūkio ministro
2022 m. lapkričio 21 d.
įsakymu Nr. 3D-702

RAŠTAS DĖL VALSTYBĖS SIEKIAMŲ TIKSLŲ IR KELIAMŲ LŪKESČIŲ AB „JONAVOS GRŪDAI“

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

Šiuo raštu dėl valstybės siekiamų tikslų ir keliamų lūkesčių (toliau – Raštas) pateikiami Žemės ūkio ministerijos (toliau – Ministerija) lūkesčiai dėl AB „Jonavos grūdai“ (toliau – Bendrovė) veiklos kryptių, Bendrovei keliamų tikslų ir veiklos principų.

Lūkesčiai formuojami 4 metų laikotarpiui, tačiau pagal poreikį Raštas gali būti atnaujinamas. Raštas turėtų tapti pagrindu rengiant ir peržiūrint Bendrovės strateginį veiklos planą. Šis Raštas nėra teisinis įpareigojimas ir yra skirtas nustatyti Bendrovės finansinius ir nefinansinius ilgalaikius (strateginius) ir trumpalaikius (taktinius) tikslus, įvardyti Bendrovės pagrindines ir kitas veiklas, veiklos prioritetus, esminius veiklos rodiklius, atsakomybės poreikius bei užtikrinti efektyvų bendradarbiavimą tarp Bendrovės ir Ministerijos.

Šiuo Raštu Ministerija nesiekia apriboti ar be reikalo išplėsti Bendrovės ar jos valdymo organų teisių ar pareigų. Bendrovė ir jos valdymo organai visų pirma privalo vadovautis galiojančiais teisės aktais, Bendrovės įstatais ir kitais Bendrovės akcininko priimtais sprendimais, gerąją Bendrovės valdymo praktika ir prisiimti atsakomybę už priimtus sprendimus. Įgyvendindami šiame Rašte nurodytus Ministerijos lūkesčius, Bendrovės valdymo organai privalo vadovautis protingumo, skaidrumo, efektyvumo ir racionalaus turto valdymo principais.

II SKYRIUS BENDROVĖS VEIKLOS KRYPTIS IR TIKSLAI

Bendrovės specialieji įpareigojimai – Valstybės atsargų rezervo saugojimas.

Bendrovės vykdoma veikla – grūdų ir aliejinių kultūrų sėklų sandėliavimo ir saugojimo paslaugos, grūdų ir aliejinių kultūrų sėklų perdirbimas, prekyba grūdais, aliejinių kultūrų sėklomis ir jų perdirbtais produktais, užtikrinant komercinės veiklos kapitalo grąžą.

Bendrovei keliami veiklos tikslai:

1. Siekti strateginių šalies interesų užtikrinimo – saugoti Valstybės atsargų rezervus.
2. Vykdyti kitą, šiame Rašte numatytus lūkesčius atitinkančią, pelningą komercinę veiklą.

Žemės ūkio ministerija, kaip Bendrovės akcijų valdytoja, tikisi, kad Bendrovė veiklą vystys Rašte nustatytais kryptimis ir keliamais lūkesčiais.

III SKYRIUS NEFINANSINIAI LŪKESČIAI

Valstybei svarbių funkcijų užtikrinimas.

Bendrovė turėtų užtikrinti kokybišką valstybei svarbios funkcijos atlikimą – saugoti Valstybės atsargų rezervus.

Bendrovei taikomi Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo reikalavimai, pagal kurį AB „Jonavos grūdai“ yra įtraukta į antros kategorijos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių sąrašą.

Efektyvumas. Bendrovė turi didinti veiklos efektyvumą, optimaliai paskirstant turimus išteklius, identifikuojant rizikos veiksnius ir juos valdant, efektyviai priimant sprendimus, gerinant teikiamų paslaugų (produktų) kokybę, užtikrinant kokybišką procesų, projektų valdymą, ir mažinti veiklos sąnaudas. Bendrovė turėtų siekti optimalios grūdų ir aliejinių kultūrų sėklų sandėliavimo, saugojimo ir prekybos jais paslaugų kainodaros bei imtis visų priemonių dėl elevatoriaus pajėgumų išnaudojimo, didinant superkamų grūdų kiekius Jonavos elevatoriuje ir Ukmergės grūdų sandėliuose.

Bendrovė, siekdama efektyviai vykdyti pavestas funkcijas, privalo siekti išlikti finansiškai tvari, o Bendrovės investicijos turi būti paremtos kaštų ir naudos analizėmis bei Lietuvos ekonomikos konkurencingumą regione didinančiais sprendimais.

Inovatyvumas.

Bendrovė turi teikti prioritetus inovatyviems technologiniams sprendimams plėtoti, prisidėti prie Lietuvos žemės ūkio srities inovacijų skatinimo, įskaitant inovacijų paklausos kūrimą, ir užtikrinti, kad diegiamos naujos technologijos ir modernūs darbo metodai atitiks inovacijų plėtros, skaitmeninimo ir žalumo prioritetus, pagerins tiesioginės veiklos efektyvumą, operatyvumą, bus sukuriama pridėtinė vertė Bendrovei ir jos klientams.

Ministerija tikisi, jog Bendrovė, investuodama į infrastruktūros atnaujinimą, užtikrins aukštą paslaugų kokybę ir taps regione savo srities lydere. Bendrovė turi stebėti ir nuolat vertinti šalyje ir užsienyje veikiančių analogiškų įmonių veiklos rezultatus ir gerąsias praktikas.

Energijos vartojimo efektyvumo didinimas.

Bendrovė savanoriškai siekia energijos vartojimo efektyvumo didinimo ir aplinkosaugos tikslų, atsižvelgdama į visų suinteresuotųjų pusių (vartotojų, darbuotojų, bendruomenės, verslo atstovų, valdžios, visuomenės ir kt.) interesus. Bendrovė savo veikloje siekia nuolatos ir nuosekliai įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, diegiant naujesnes ir mažiau energijos vartojančias technologijas, taip pat siekia plėsti žaliąją gamybą, prisidedant prie Lietuvos ir regioninių įsipareigojimų didinti elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių apimtis. Puoselėjant pagarbą visuomenei, darbuotojams ir gamtai, taip pat prisidedama prie Lietuvos energetikos inovacijų, energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių plėtros ir energijos vartojimo efektyvumo didinimo, Bendrovė su Energetikos ministerija sudaro energijos sutaupymo susitarimą, kuriuo įsipareigoja kasmet iki 2030 metų sumažinti savo suvartojamos galutinės energijos kiekį ne mažiau kaip 1,5 proc., savo metinio galutinės suvartojamos energijos kiekio, kurio vidurkis išvestas pagal paskutinių trejų metų, ėjusių prieš 2022 m. sausio 1 d., laikotarpio duomenis. Siekiant

minėto tikslo, Bendrovė turėtų atlikti energijos vartojimo auditą, susiplanuoti trumpalaikes, vidutinio ir ilgojo laikotarpio energijos efektyvumo didinimo priemones ir užtikrinti jų įgyvendinimą. Laikantis ekonominio pagrįstumo principo, Bendrovė nuolat investuoja į savo valdomame turte sunaudojamos energijos optimizavimą, didindama jo atsparumą, saugumą ir efektyvumą.

Bendrovė taip pat turi prisidėti prie transporto sukeltos aplinkos taršos mažinimo ir, įsigydama (nuomodama) tarnybinius automobilius, įrenginius ir kitą Bendrovės veikloje naudojamą techniką, prioritetą teikti netaršioms (pvz., naudojančioms alternatyviuosius degalus) priemonėms.

Skaidrumas ir rizikų valdymas.

Bendrovė turi užtikrinti, kad viešai būtų skelbiama visa teisės aktais nustatyta informacija bei tinkamai nustatyti ir taikomi specialiujų įpareigojimų apskaitos principai ir jų atskleidimas. Bendrovėje turi būti įdiegtos korupcijos prevencijos priemonės ir procesai. Bendrovėje turi veikti efektyvi rizikų valdymo sistema, skiriami pakankami išteklių rizikų valdymo procesams kontroliuoti, turi būti tinkamai užtikrinti valstybės nacionalinio saugumo interesai, reguliariai peržiūrimas Bendrovės saugumo planas. Investicijų planavimas ir naudojimas turi būti pagrįsti įvertinus su tuo susijusias rizikas.

Bendrovė, vykdydama išvestinius vertybinių popierių sandorius (ateities sandorius), turint tikslą valdyti grūdų ir rapsų sėklų bazinių kainų kitimo riziką, turi užtikrinti atsakingą požiūrį į prisiimtas rizikas.

Bendrovė, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymo nuostatomis ir kitais duomenų pateikimą pakartotinai naudoti reglamentuojančiais teisės aktais, turi užtikrinti, kad atvertini duomenys būtų inventorizuoti ir pateikti Lietuvos atvirų duomenų portalui.

Socialinė atsakomybė ir tvarumas.

Bendrovė privalo vykdyti savo veiklą pagal aukščiausius etikos ir socialinės atsakomybės standartus bei didinti darbuotojų įsitraukimo rodiklį, siekiant darbuotojų motyvacijos augimo ir užtikrinant reikalingų kompetencijų augimą. Bendrovė turėtų užtikrinti darbuotojams sąžiningą ir rinkos sąlygas atitinkantį darbo užmokestį ir aplinką, atlikdama kasmetinį darbuotojų įsitraukimo vertinimą ar naudodama kitus rodiklius darbuotojų pasitenkinimui įvertinti. Bendrovės valdyba ir vadovybė turėtų palaikyti nuolatinį ir konstruktyvų dialogą su darbuotojų atstovais.

Bendrovės veikla turi būti paremta principais, pagal kuriuos būtų siekiama ekonominių, socialinių ir aplinkosaugos tikslų, atsižvelgiant į visų suinteresuotųjų šalių (vartotojų, darbuotojų, visuomenės, valstybės institucijų ir kt.) interesus pagal darnaus vystymosi principus. Bendrovė savo veikloje turi taikyti darnumo praktikas ir jas atskleisti metiniame pranešime, įtraukti į Bendrovės strategiją bei skelbti interneto svetainėje kiek to reikalauja teisės aktai.

Bendrovė savo veikla turėtų saugoti ir gerinti išskirtinę reputaciją, taip pat efektyviai naudoti išorinę ir vidinę komunikaciją.

Ministerija tikisi, kad valstybėje kilus ekstremalioms situacijoms ar kitoms nenumatytoms aplinkybėms, darančioms reikšmingą poveikį visuomenės gerovei ir saugumui, Bendrovė bus socialiai atsakinga ir ieškos galimybių prisidėti prie valstybės veiksmų kovojant su šių situacijų ir aplinkybių suvaldymu ir padariniais.

Geroji valdysena.

Bendrovė, atsižvelgdama į viešosios įstaigos Valdymo koordinavimo centro (toliau – VKC) teikiamas rekomendacijas valdysenai gerinti, turi užtikrinti efektyvią ir geriausią valdymo praktiką atitinkantį valdymą ir siekti, kad valstybės valdomų įmonių gerojo valdymo indekso vertinimo metinėse ataskaitose Bendrovė būtų vertinama ne žemesniu kaip A įvertinimu. Taip pat Bendrovė privalo vadovautis Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) rekomendacijomis ir gerosiomis praktikomis.

Bendrovė turi siekti, kad specializuoti nefinansiniai veiklos rodikliai, kurie kasmet derinami su VKC, būtų pasiekti.

IV SKYRIUS FINANSINIAI LŪKESČIAI

Bendrovės ilgalaikis pelningumas turi atitikti Vyriausybės nustatytąjį.

Bendrovė turi užtikrinti, kad kapitalo struktūros rodiklis atitiktų Vyriausybės nustatytąjį.

Dividendai už 2022–2024 m. turi būti mokami ne mažesni nei Vyriausybės nustatyti.

Nustatant Bendrovei specializuotus finansinius veiklos rodiklius, atsižvelgti į rinkoje panašią ar tokią pačią veiklą vykdančių įmonių veiklos rodiklius ir rezultatus. Bendrovė turi siekti, kad specializuoti finansiniai veiklos rodikliai, kurie kasmet derinami su VKC, būtų pasiekti.

V SKYRIUS ATSKAITOMYBĖ

Bendrovės vadovas turi užtikrinti, kad duomenys būtų rengiami ir teikiami Žemės ūkio ministerijai vadovaujantis Valstybės valdomų įmonių duomenų teikimo taisyklėmis ir Valstybės valdomų įmonių duomenų teikimo grafiku, patvirtintu žemės ūkio ministro 2016 m. spalio 27 d. įsakymu Nr. 3D-632 „Dėl Valstybės valdomų įmonių duomenų teikimo“.

Bendrovės valdyba turėtų veikti nepriklausomai, tačiau Bendrovė ir (ar) valdyba turi iš anksto informuoti Ministeriją apie esminius Bendrovės sprendimus ir vykdyti Bendrovės įstatų ir Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymu priskirtas funkcijas.

Esminiais sprendimais laikomi valdybos priimami sprendimai apie:

- potencialius valdybos narių interesų konfliktus;
- potencialius teisinius ginčus;
- planuojamus vadovo pasikeitimus;
- galimus Bendrovės darbuotojų ar susijusių šalių sukčiavimus;
- esminius Bendrovės veiklos pokyčius;
- Bendrovės struktūros pokyčius, didesnio masto darbuotojų kaitą;
- didelius įsigijimus ar pardavimus;
- inicijuojamus naujus didesnės apimties investicinius projektus;
- galimą žalą visuomenei, gamtai, ekonomikai ar valstybės saugumui;
- spaudos pranešimus, kurie gali reikalauti Ministerijos atstovų komentarų;
- bet kokio masto korupciją ar politinę intervenciją;

- potencialias grėsmes nacionaliniam saugumui;
- planuojamą paramos teikimą;
- kitas esmines rizikas, keliančias grėsmę Bendrovės veiklos tęstinumui, nacionaliniam saugumui, reputacijai.

Bendrovės valdyba turėtų vadovautis protingumo principu ir informuoti apie kitus potencialiai su Bendrovės akcininko interesais susijusius svarbius sprendimus.

Bendrovės valdyba turi atlikti savo veiklos vertinimą ir poreikių analizę – nustatyti, kokios kompetencijos narių reikia siekiant valstybės valdomos įmonės tikslų, ir parengti praėjusių kalendorinių metų veiklos ataskaitą.
